

Beleids- en Businessplan Stichting Max Liebermann

Noordwijk (aangepast per 1 februari 2019)

Pagina 1 van 4

Max Liebermann in Noordwijk

Max Liebermann geldt als de belangrijkste impressionistische schilder van Duitsland, alhoewel in zijn jongere jaren zijn stijl meer als realistisch te typeren valt. Hij is een telg uit een rijk industrieel geslacht, maar stelde er een eer in zichzelf met de opbrengsten van zijn schilderijen te kunnen bedruipen. Dat is hem meer dan uitstekend gelukt. Al tijdens zijn leven gold hij als een absolute topschilder, zowel van portretten, landschappen als activiteiten van mensen. In zijn lange leven heeft hij zeker zo'n 1.500 olieverfschilderijen gemaakt en daarnaast nog eens duizenden schetsen, etsen en tekeningen.

Liebermann noemde Nederland wel zijn tweede vaderland. Hij was geobsedeerd door het licht in Nederland. Daarnaast had hij grote bewondering voor Rembrandt en Frans Hals. **Van 1905 tot 1913 beschouwde Liebermann Noordwijk als zijn hoofdkwartier tijdens zijn verblijf in Nederland.** Hij logeerde dan in (de nog steeds bestaande) Villa Elisabeth die toentertijd deel uitmaakte van het Huis ter Duincomplex. Hij logeerde ook wel in 'Casa Mare' het zomerhuis van de Berlijnse galeriehouder Paul Cassirer, ongeveer op de plek waar nu de hotels van Oranje staan. Cassirer was de grootse verkoper van Liebermanns schilderijen, natuurlijk bijna allemaal via zijn galerie in Berlijn.

Omdat zijn vrouw en dochter lang niet altijd meekwamen naar Noordwijk, heeft Liebermann in zijn Noordwijkse jaren enorm veel geschilderd, domweg omdat hij de tijd helemaal aan zichzelf had en niets liever deed dan tekenen en schilderen. Van 127 olieverfschilderijen staat vast dat ze betrekking hebben op landschappen en tafrelen in Noordwijk. Maar ook in de wijde omgeving van Noordwijk is hij heel actief geweest met potlood en penseel.

De schilderijen van Liebermann zijn vooral te zien in Duitse musea, maar worden tot op de dag van vandaag nog zeer geregeld te koop aangeboden op veilingen overal ter wereld. De waarde ervan varieert, afhankelijk van het formaat en het onderwerp, van tienduizenden tot miljoenen euro's.

Het is zeker dat Liebermann tijdens zijn verblijf in Noordwijk contacten heeft gehad met schilders als Berkemeier en Noteboom. Leo Klein von Diepold was zelfs goed bevriend met hem en één van de weinigen die zijn begrafenis in Berlijn bijwoonde. Toen hij stierf was Liebermann als Jood trouwens in de ban gedaan door het Naziregime die niets van z.g. 'entartete Kunst' hebben moest.

Van Liebermann hangt maar weinig werk in Nederlandse musea. In Noordwijk is geen tekening, laat staan een schilderij van hem te vinden. Dat is jammer want een paar schilderijen van hem zouden al een absolute trekpleister zijn voor met name Duitse toeristen.

Beleids- en Businessplan Stichting Max Liebermann Noordwijk (aangepast per 1 februari 2019)

Pagina 2 van 4

Liebermann kan worden gezien als dé schilder die de **Badplaats Noordwijk** visueel in beeld heeft gebracht. Daarvan getuigen zijn schilderijen en tekeningen van ruiters op het strand, badende jongens, zongenieters op het strand en de bekende badkoetsjes. Maar ook terrassen (Huis ter Duin) en sportende mensen (tennis op banen bij Casino en jagen in de duinen) legde hij vast. En ook Noordwijk-Binnen is niet aan zijn aandacht ontsnapt, getuige enige markante schilderijen van het Lindenplein en omgeving.

Doelstelling Stichting Max Liebermann Noordwijk

Noordwijk is er, na meer dan 100 jaar, opnieuw trots op dat Max Liebermann, een vooraanstaand Europees kunstenaar, gedurende een reeks van jaren zijn zomerse domicilie in Noordwijk had. En niet om er uit te rusten, maar om daar te doen wat hij het liefste deed: schilderen en tekenen. Door de realisatie van de Max Liebermann Route heeft Max Liebermann de plek in de geschiedenis van Noordwijk gekregen die hem toekomt. Daarmee is de primaire doelstelling van de stichting gerealiseerd.

In de eerste maanden is de belangstelling voor de route heel groot gebleken. Die belangstelling zal blijvend hoog worden gehouden d.m.v. educatieve en promotionele activiteiten, georganiseerde rondleidingen en publicaties in binnenlandse- en buitenlandse media. Vervolgdoelstelling is dat de route gedurende een lange reeks van jaren (minimaal 10) in de top drie van Noordwijkse attracties staat.

Fondsen en subsidies

Door de adoptie van panelen door Noordwijkse bedrijven en particulieren zijn de benodigde gelden bijeengebracht om het project te realiseren. Belangrijk was de steun van het Ondernemersfonds Noordwijk, de Noordwijkse Ondernemersvereniging (Opbrengst Haringparty) en de Stichting Toeristisch Ontwikkelingsfonds Noordwijk. Daarnaast heeft de Gemeente Noordwijk bijgedragen.

Ook in de toekomst zijn donaties en subsidies welkom omdat de route onderhoud behoeft en de belangstelling ervoor d.m.v. publiciteit op peil moet worden gehouden. Een actief beleid in deze is één van de aandachtspunten van het bestuur.

Een 24e paneel in de Max Liebermannstraat in Noordwijk zal door een Noordwijkse bedrijf worden geadopteerd.

Beleids- en Businessplan Stichting Max Liebermann Noordwijk (aangepast per 1 februari 2019)

Pagina 3 van 4

De Max Liebermann Route in Noordwijk

Door een commissie bestaande uit kenners van zowel de geschiedenis van Noordwijk als het werk van Max Liebermann, te weten Jaques Dekker, Kees Verweij en Helmus Wildeman zijn de 23 schilderijen geselecteerd die representatief zijn voor het werk van Liebermann in Noordwijk. Sleutelwoorden daarin zijn strand en duinen, sport, dorpsgezichten en landschappen. De specifieke impressionistische stijl van Max Liebermann met de voor hem typerende licht- en schaduwwerking zijn duidelijk herkenbaar. Daarbij is gebruik gemaakt van het imposante tweedelige naslagwerk van Matthias Eberle waarin het complete werk v.w.b. schilderijen van Liebermann, voorzien van toelichtende teksten, is opgenomen.

Het merendeel van de gekozen afbeeldingen heeft betrekking op Noordwijk aan Zee, maar er staan ook panelen in Noordwijk-Binnen

Start- en eindpunt is Museum Noordwijk, maar wandelaars en fietsers kunnen met behulp van een plattegrond en de app Beleefroutes de route kiezen die ze zelf willen.

Publiciteit

Na de succesvolle opening van de route door de Duitse ambassadeur Dirk Bregelmann op 1 juni 2018 is het zaak om de route in de aandacht te houden van de media.

Op de social media is de Max Liebermann Route een niet te missen item, dankzij het originele en toegankelijke karakter. Op het VVV-kantoor bleek de route het belangrijkste toeristische item, hetgeen resulteerde in de uitgifte van duizenden folders en de verkoop van honderden routeboekjes. Ook de hotels en de campings droegen bij aan de verspreiding en de verkoop.

Voor 2019 is een programma samengesteld dat erop is gericht blijvend 'rumour around the brand' te creëren.

Beleids- en Businessplan Stichting Max Liebermann

Noordwijk (aangepast per 1 februari 2019)

Pagina 4 van 4

Begroting en Financiën

De levensduur van 15 panelen (houten constructies) is 10 jaar en van 8 (7 plus 1 nieuwe in 2019) panelen (metalen constructies) is de levensduur 15 jaar. Rekening houdende met individuele vervanging en een inflatie van 1% per jaar is een voorziening nodig van €40K na 10 jaar voor de panelen met houten constructies en €27K na 15 jaar voor de panelen met metalen constructies. Een jaarlijkse dotatie aan de voorziening vanaf € 5000, - oplopend tot € 7.000, - zal nodig zijn om de vervanging te realiseren. De extra baten uit de fondsenwerving 2017 en 2018 maakt het mogelijk om een eerste dotatie te doen van € 13.000, - aan deze voorziening.

Jaarlijks zal er een begroting worden opgesteld waarin rekening wordt gehouden met bovenstaande en de geplande activiteiten in dat jaar. Hiervoor zullen dan de benodigde fondsen moeten worden verworven. **De begroting 2019 is als volgt:**

KOSTEN:	<i>(Incl. BTW; niet verrekenbaar)</i>	TOTAAL
Bestuurs- en Algemene kosten		900
Productie- en plaatsingskosten	paneel	3.500
PR en Communicatiekosten		6.000
Educatieve projecten		3.000
Dotatie Voorziening Onderhoud en Vervanging Panelen		5.000
	TOTAAL KOSTEN	18.400
DEKKINGSPLAN		
Bijdrage Gemeente		5.000
Sponsors		4.400
Fondsen		8.000
Verkoop catalogi		1.000
	TOTAAL BATEN	18.400
	EXPLOITATIE-RESULTAAT	€ -

Beleidsplan en Begroting 2019 vastgesteld in de bestuursvergadering van de Stichting op 5 februari 2019.